
Przegląd literatury za rok 1947.

Ochrona Zabytków 1/3/4, 166-167

1948

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez **Muzeum Historii Polski** w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

packich (Łemkowszczyzna) jak i obiektów ulegających likwidacji na skutek zmian przy przebudowie wsi. Akcja ta powinna objąć ochronę obiektów najbardziej charakterystycznych z ewentualnym znalezieniem dla nich użytkownika lub zachowaniem jako obiektów muzealnych.

5. Ogólnopolski Zjazd Konserwatorów apeluje do Naczelnej Dyrekcji o nawiązanie stosunków z Ministerstwem Rolnictwa celem uzyskania wpływu na decydowanie o sposobie użytkowania dworów zabytkowych.

Zamykając obrady Konserwator Generalny zasygnalizował program następnego Zjazdu w 1949 r. podając jako jego miejsce Wrocław, — zaś jako zasadniczy temat wysunął zagadnienie konserwatorskie zabytków sztuki okresu gotyku w Polsce.

Stanisław Szymański

IGOŁOMIA

W uzupełnieniu artykułu doc. dr T. Reymana o zabezpieczeniu wykopalisk w Igołomii podajemy wygląd wnętrza pawilonu (ryc. 124), jaki ustawiono w tym roku nad dwoma wykopanymi piecami. Pawilon kryty gontem posiada z zewnątrz charakter chaty wiejskiej, wewnątrz urządzone jest w ten sposób, że obiegająca wokół ścian galeryjka ułatwia obejrzenie obiektów. Na ścianach umieszczone będą materiały naukowe dotyczące wykopalisk.

Ryc. 124. Igołomia. Wnętrze pawilonu, ochraniającego odkryte piece.

Z PIŚMIENICTWA

PRZEGLĄD LITERATURY ZA ROK 1947

Muzealnictwo, wyd. Związku Muzeów w Polsce. Kraków 1947. W części pierwszej artykuły o zagadnieniach konserwatorskich. T. Reyman: „Konserwacja wykopalisk zwłaszcza prehistorycznych”, R. Mękicki: „Konserwacja broni zabytkowej”, A. Madejski: „Konserwowanie i restaurowanie rzeźb”, H. Gąsecki: „Polichromowane rzeźby drewniane”, J. Hlopliński: „Konserwacja malowideł”, St. Sawicka: „Konserwacja i restauracja rycin”, M. Boniecka: „Konserwacja numizmatów”, N. Pajzderski i St. Gebethner: „Konserwacja tkanin”, K. Jachowski: „Konserwacja okazów nowszej techniki”. Całość poprzedzona uwagami wstępnymi T. Dobrowolskiego i uzupełniona bibliografią.

Z czasopism: Biuletyn Historii Sztuki i Kultury (nr. 1-2) poświęcony zagadnieniom konserwatorskim Warszawy. Jan Zachwatowicz w artykule: „Zabytki Warszawy” (s. 1—5) daje uzasadnienie rekonstrukcji zabytków w Warszawie. J. Bicńkowski i B. Zborowski: „Zabezpieczenie budynków zabytkowych w Warszawie w 1945/46 r.” (s. 31—36) przytaczają metody ratowania obiektów zagrożonych. Waclaw Podlewski: „Projekt odbudowy Starego Miasta” (s. 37—43) omawia problem odbudowy tej dzielnicy i artykuł: „Studia nad uporządkowaniem Starego Miasta” (s. 44—54). Piotr Biegański: „Organizacja i prace Wydziału Architektoniczno-Zabytkowego w Biurze Odbudowy Stolicy” zajmuje się stroną organizacyjną prac konserwatorskich w Warszawie. Zygmunt Stępiński: „Odbudowa Nowego Świata” (s. 59—73) omawia projekty i uzasadnienie rekonstrukcji dziś już prawie całkowicie zrealizowanej ulicy Nowy Świat. Jan Dębiński: „Odbudowa pałacu królewskiego w Łazienkach” (74—85) daje historię zniszczenia pałacu, materiały archiwalno-inwentaryzacyjne i projekt odbudowy. G. Ciołek: „Badania i zagadnienia konserwatorskie” (86—137) podaje wygląd obecny i pro-

gram przywrócenia dawnej świetności parku. Piotr Biegański: „O nowoczesne poglądy na konserwację zespołów miejskich“ zestawia poglądy polskie na to zagadnienie z pracami włoskimi i francuskimi.

W numerze 5—4 tego czasopisma artykuł T. Przypkowski: „Sprawozdanie z prac nad inwentaryzacją zabytków w powiecie jędrzejowskim“.

Problemy (nr. 6/7) Artykuł Bohda-

na Marconiego: „O sztuce konserwacji obrazów“ (s. 419—423) omawia zasady, sposoby i stronę techniczną prac konserwatorskich, malarskich.

Przegląd artystyczny (nr 1/2) Artykuł St. T.: „Wnętrza wawelskie“ zawierający omówienie zagadnienia wnętrz wawelskich.

W numerze 4/5 artykuł Anny Desage: „Zamek w Dębnie“ o pracach konserwatorskich przy tym zabytku.

RÉSUMÉS FRANÇAIS

ÉLÉMENTS DE PLAN DANS LE DOMAINE DE LA CONSERVATION DES MONUMENTS

L'auteur constate une évolution constante des courants d'intérêt de la conservation, évolution qui dépendait du degré de développement des conceptions esthétiques et plastiques de l'époque. Le début de l'activité de conservation remonte à la première moitié du XIX-e siècle où l'on s'intéressait surtout aux monuments des époques plus anciennes. Par suite d'opinions dues à l'histoire qui régnait alors, on comprenait la conservation des objets d'art sous forme de reconstruction de leur aspect idéalisé. Au cours de la seconde partie du XIX-e s., des opinions et des critères esthétiques commencent à se faire jour. C'était l'époque d'un libéralisme esthétique fort développé dans la manière de comprendre le problème de la protection des monuments. Un nouveau facteur apparaît actuellement, celui d'une formation consciente des opinions que l'on range suivant un plan défini. Ainsi donc, la protection des monuments devrait se faire d'après un programme basé sur 3 éléments: 1. connaissance scientifique des monuments, 2. tenir compte du facteur économique et culturel et 3. du facteur géographique et social. Dans la suite de ses considérations, l'auteur présente un programme d'organisation, en attirant l'attention sur la nécessité de constituer un bureau pour le travail de conservation suivant un plan — à l'échelle nationale ou régionale, basé sur la collaboration avec les institutions centrales de travail suivant un plan, de l'État.

LA CONSTRUCTION DU BARRAGE DE CZORSZTYN

On avait projeté, dès avant la guerre, de construire sur le cours supérieur du Dunajec, à l'entrée de la gorge des Pieńiny, un barrage et une turbine hydraulique. Cette année, les facteurs intéressés dans la construction du barrage ont beaucoup discuté la question. Comme la masse d'eau du barrage projeté doit couvrir une des plus belles parties, du point de vue pittoresque, de la Pologne, et qu'en cet endroit devaient se trouver de précieux monuments de la construction en bois de Dębno, de Harkłowa, ainsi que les châteaux de Niedzica et de Czorsztyn, — les arguments de la protection du paysage des monuments de la culture l'emportèrent dans la discussion. L'auteur présente en détails tous les arguments qui décidèrent d'abandonner la construction du barrage.

APPLICATION DES ONDES ULTRACOURTES POUR COMBATTRE LES PARASITES DU BOIS

On peut tirer profit du chauffage sélectif des corps dans le champ électrique ou magnétique à haute fréquence pour combattre les parasites du bois qui attaquent les sculptures et les peintures (tableaux peints sur bois) ainsi que les collections de livres. Les courants à haute fréquence amènent le corps du parasite à une telle température que tout processus vital se trouve anéanti, — par contre, l'entourage, c'est-à-dire le bois sec ou le papier où vivent les parasites n'absorbe point l'énergie du champ électrique ou magnétique, il ne s'échauffe